

XHIEDA NISRANIJA FL-ISTORJA TAL-KNISJA GHAWDXIJA**Br. Indrija Cassar S.J.**
(1917 - 2001)

Alla ma jridx minna hwejjeġ kbar iżda li nghixu l-hajja ta' kuljum bi spirtu ta' fidi u li mbagħad dan jiġi qisu biċċa mużajk sabih. Dan narawh ċar fil-hajja ta' Br. Indrija Cassar.

Twieled fir-raħal tal-Qala, Ghawdex, fis-6 ta' Diċembru 1917. Kien it-tmien wild ta' Nerik u Carmela mwielda Mizzi. Studja fl-iskola primarja tal-Qala u mhajjar mill-eżempju ta' Patri Ġużeppi Portelli u Br. Mikiel Buttigieg, li rahom jidhlu Ġizwiti fi žmien, fl-età ta' 18-il sena daħal bħalhom Ġizwita fil-Provinċja ta' Sqallija. Dak iż-żmien Malta u l-Greċja kienu jagħmlu wkoll parti minn din il-provinċja.

Beda n-Novizzjat f'Bagheria fi Sqallija, fis-7 ta' Ġunju 1935. Għamel l-ewwel voti religjużi fis-7 ta' Ġunju, 1937. Issa kien Brother Ġizwita. Is-superjuri tiegħu assenjawlu l-ewwel xogħol li kellu jagħmel fir-residenza tal-istess Soċjetà f'Sirakuza fi Sqallija. Wara sena hawnhekk intbagħat f'Modica Alta, f'Ragusa, fi Sqallija wkoll. Fl-10 ta' Ġunju 1940 Mussolini ddikjara gwerri lil Franza u l-Ingilterra. Billi kellu passaport Ingliż bħal kull Malti ta' dak iż-żmien beza' li jintbagħat f'xi kamp ta' koncentrament. Imma l-Mulej għenu u għadda l-gwerri kollha fil-kwiet f'Ragusa.

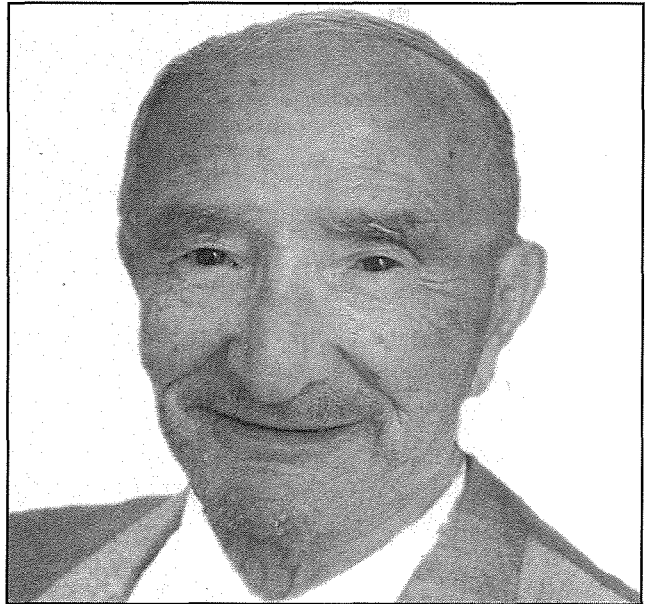
Fi tmiem il-gwerri ntbagħat fir-residenza tal-Ġizwiti f'Alcamo, fi Sqallija. U l-aħħar sentejn għaddiehom f'Catania. F'dawn il-postijiet kollha wettaq b'edikazzjoni kbira l-missjoni li giet fdata lilu. Kien jaf imidd idejha għal kollox. Fi Sqallija hadem l-aktar ta' kok fil-kċina filwaqt li kien jixtri dak kollu li kien meħtieġ għad-dar. Ġie li kien isib hin jgħin lill-hajja ta' jiehu hsieb il-ħasil u l-mogħdija tal-hwejjeġ.

Bħal San Alfonz Rodriguez, li huwa patrun tal-Brothers Ġizwiti, Br. Indrija kien ukoll jiehu hsieb il-bieb u jilqa' n-nies li kienu jmorru għal xi haġa. Dan ix-xogħol ma kienx dejjem hafif għalih minħabba l-lingwa.

Fis-sena 1948 intbagħat lura lejha Malta u l-ewwel hidma tiegħu kienet fid-dar ta' Sarria, il-Furjana. Barra li kien jiehu hsieb id-dar u l-knisja kien jgħin ukoll lill-EDITOR tal-*Messaggier Malti tal-Qalb ta' Ġesù*. Din kienet rivista li kienu johorġu l-Ġizwiti Maltin u Br. Indrija kien jiehu hsieb it-tqassim jew jimpustaha. Fit-2 ta' Frar, 1948 għamel l-aħħar voti fil-Kumpanija ta' Ġesù magħrufa bħala dik tal-Ġizwiti.

Fit-23 ta' Ottubru, 1953, Mons. Ġużeppi Pace, dakinhar Isqof ta' Ghawdex, sejjah lill-Ġizwiti biex jiehdu hsieb it-tmexxija d-dar tal-Irtiri magħrufa bħala ta' San Kalċedonju. Din kienet infetħet fl-1822 fl-inħawi ta' Santa Duminka fir-Rabat. Meta l-Ġizwiti bdew jiehdu hsiebha bdiet tissejjah Dar Manresa. Għalhekk fl-1953 Br. Indrija ntbagħat f'din id-dar fejn kellu jgħatta' 48 sena, jiġifieri sal-aħħar ta' hajtu.

Għamel kull ma seta' biex izejjen lil din id-dar. Żejjen

il-passaġġi tad-dar permezz ta' gebel irqiq imwahħal mal-ħitan permezz tas-siment, ikkultiva hafna qsari u għamel in-niċċ tal-Qalb ta' Ġesù, tal-Madonna u San Ġużeppi. Dan kien frott ta' hidma ta' hafna xhur shaħ. Hawwel ukoll hafna sigar fil-buskett tad-Dar ta' Manresa, ta' ewkaliptus, ċipress u prinjoli. Kien jiehu hsieb ukoll il-Landrover tad-dar filwaqt li jagħmel ix-xirja ta' kuljum.

Ta' min isemmi li l-hargiet tiegħu kienu biss żjajjar lil tal-familja u darba fis-sena kien imur jagħmel l-irtir Dar Loyola, in-Naxxar, jew *Mount St. Joseph*, il-Mosta.

Fl-aħħar għaxar snin saħħtu bdiet tmajna iżda Br. Indrija ma kienx jaf joqgħod idejha fuq zaqqu. Komplu jgħin biex ikabbar u jsebbah il-gnien. Fl-aħħar erba' snin spiċċa fuq sigġu tar-roti iżda garrab id-diżabbiltà tiegħu b'rassenjazzjoni kbira. Ġimgħa qabel ma miet hassu ma jiflaħx u t-tabib ordnalu biex jidhlo l-Isptar Ġenerali ta' Ghawdex. Għadda għall-eternità fit-28 ta' Ottubru 2001 f'dan l-isptar, jumejn biss qabel il-festa ta' San Alfonz Rodriguez li kif għedna qabel huwa l-patrun tal-Brothers Ġizwiti.

Il-funeral sar fil-knisja parrokkjali tal-Qala u ċ-ċelebrant ewlieni kien l-Isqof ta' Ghawdex ta' dakinhar, Mons. Nikol Ġ. Cauchi, flimkien ma' 22 konċelebrant. L-Isqof fil-prietka qal: "Jien lil Br. Indri Cassar nafu bħala religjuż li ħabb hafna u għex bis-sħiħ il-vokazzjoni tiegħu ta' Brother Ġizwita u kien religjuż ta' hajja eżemplari. Kulmeta ahna s-sacerdoti konna ningabru ta' kull sena għall-irtir f'Dar Manresa, Br. Indri Cassar nafu bħala religjuż fidil li dejjem qdiena bl-ikbar imħabba f'kulma konna neħtieġu sew jekk fil-kċina sew jekk fir-refettorju."

Br. Indrija gie midfun fi-Ċimiterju tan-Naxxar.

(Dan l-artiklu huwa bbażat fuq l-artiklu ta' Fr. Ġiġi Camilleri, "Br. Indri Cassar", li deher fir-rivista "Lil Hbiebna" fil-harga ta' Diċembru 2001 u fuq is-Santa tal-mewt tiegħu).

Angelo Xuereb